

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/304/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3110224716
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emília Zimová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2013:3110224716.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Emílie Zimovej a členiek JUDr. Gabriely Janákovovej a JUDr. Eriky Zajacovej v právnej veci žalobcu BRESMAN, s.r.o., so sídlom v L. Z. V., X. O. XXXX/XXX, D.: XX XXX XXX, zastúpeného P. F. F., bytom B. XX proti žalovanej O. Z., bytom K., X. XXX/X, o zaplatenie 202,78 Eur, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 24. mája 2012, č.k. 21C/331/2010-84, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok okresného súdu v napadnutej časti m e n í tak, že žalovaná j e

p o v i n n á zaplatiť žalobcovi 169,44 Eur a náhradu trov konania v sume 16,50 Eur, do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalovaná j e p o v i n n á zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v sume 16,50 Eur, do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, v ktorej sa žalobca domáhal proti žalovanej zaplatenia sumy vo výške 202,78 Eur titulom zodpovednosti zamestnanca za schodok na hodnotách, ktoré je povinný vyúčtovať. V žalobe uviedol, že žalovaná u neho pracovala ako predavačka v predajni tlače, pričom mala uzatvorenú dohodu o hmotnej zodpovednosti, na základe ktorej prevzala hmotnú zodpovednosť za zverené hodnoty. Kontrolnými inventarizáciami zistil za obdobie od 03.07.2009 do 16.05.2009 schodok 395 Eur, za obdobie od 04.07.2009 do 04.09.2009 prebytok 42,37 Eur a za obdobie od 05.09.2009 do 30.11.2009 schodok 255,71 Eur. Tvrdil, že žalovaná zodpovedá za uvedené schodky čiastkou 202,78 Eur, ktorú doposiaľ nezaplatila. V priebehu konania žalobca zoberal žalobu späť v časti o zaplatenie 33,34 Eur, preto súd konanie v tejto časti, s použitím § 96 ods. 1 až 3 O.s.p., zastavil. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania mal za preukázané, že v zostávajúcej časti je nárok žalobcu nedôvodný. Z listinných dôkazov zistil, že žalovaná pracovala pre žalobcu na základe pracovnej zmluvy zo dňa 31.03.2006; zamestnankyňou žalobcu bola aj v období mesiacov júl až september 2009 v rovnakom období, v akom pracovali na rovnakom pracovisku ďalšie dve zamestnankyne. Všetky tri zamestnankyne na prevádzke, v ktorej bol zistený schodok, mali uzavretú individuálnu hodnotu o hmotnej zodpovednosti, z ktorej nevyplývalo priamo, za aké konkrétne hodnoty pracovníčky, vrátane žalovanej, zodpovedajú. Spôsob práce na prevádzke žalobcu bol pritom taký, že väčšinu času bola na prevádzke len jedna pracovníčka, pričom pri striedaní zmien nedochádzalo k reálnemu, prostredníctvom inventúry, odovzdaniu tovaru a ďalších hodnôt, za ktoré boli zodpovedné. Nemožno teda konštatovať, že by žalovaná mala po celú dobu trvania svojej hmotnej zodpovednosti v osobnej dispozícii hodnoty, ktoré jej boli zverené. Túto situáciu súd vyhodnotil tak, že sa žalovaná ako zamestnankyňa celkom zbavila zodpovednosti za vzniknutý schodok, nakoľko jej žalobca neposkytol pracovné podmienky k tomu, aby svoju zodpovednosť mohla realizovať. Nakoniec, za tejto situácie žalobca ani nevedel konkrétne určiť, v

akej výške za vzniknutý schodok jednotlivé zamestnankyne zodpovedajú, jednoducho vzniknuté manko, hoci po dodatočnej úprave, rozdelil rovnakou časťou medzi tri zamestnankyne. Z týchto dôvodov mal súd za to, že žaloba nebola podaná dôvodne, a preto ju zamietol. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 182 ods. 1 - 3 Zákonníka práce. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že žalovanej náhradu trov konania nepriznal, pretože náhradu týchto trov nežiadala.

Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca prostredníctvom zástupcu, ktorý žiadal, aby odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu v časti, v ktorej bola žaloba zamietnutá, zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Ako odvolací dôvod uviedol ust. § 205 ods. 2 písm. a/ a d/ O.s.p. V odvolaní uviedol, že s právnym názorom vysloveným súdom prvého stupňa sa nemôže stotožniť, nakoľko zodpovednosť zamestnanca za schodok na zverených hodnotách, ktoré je zamestnanec povinný vyúčtovať, je založená na princípe objektívnej zodpovednosti. Zákonník práce takisto neurčuje povinnosť zamestnávateľa dohodnúť spoločnú hmotnú zodpovednosť v prípade, že zamestnanec bude pracovať na pracovisku s viacerými zamestnancami ktorí uzatvorili dohodu o hmotnej zodpovednosti, naopak ponecháva toto rozhodnutie na vôli zamestnávateľa. Skutočnosť, že zamestnávateľ v uzatvorených dohodách o hmotnej zodpovednosti nedohodol spoločnú hmotnú zodpovednosť za schodok, nerobí tieto dohody neplatnými a každý zamestnanec je zodpovedný za vzniknutý schodok na hodnotách, ktoré bol povinný vyúčtovať. Dohoda o hmotnej zodpovednosti uzatvorená so žalovanou teda bola platne uzatvorenou dohodou a žalovaná sa mohla zbaviť zodpovednosti celkom alebo sčasti jedine vtedy, ak by preukázala, že schodok vznikol celkom alebo sčasti bez jej zavinenia, čo sa však nestalo. Žalovaná počas celého konania nepredložila dôkazy, že škodu nezavinila a už vôbec nepreukázala, že škodu spôsobil niekto iný. Skutočnosti uvádzané žalovanou, že počas jej výkonu práce nikdy nezobrala z prevádzky žiadny tovar bez zaplatenia, ani neevidovala krádeže, keďže tovar bol celkom dobre zabezpečený, nie sú skutočnosťami, ktoré by ju zbavovali objektívnej zodpovednosti za schodok na zverených hodnotách. Žalovaná dokonca sama uvádza, že tovar bol dobre zabezpečený, čo vyvracia jej tvrdenia, ako aj zistenia súdu o tom, že zamestnávateľ neposkytol vhodné pracovné podmienky na realizáciu hmotnej zodpovednosti. Taktiež tvrdenia žalovanej, že viackrát bez výsledku upozorňovala zamestnávateľa na nedostatky pri odovzdávaní prevádzky medzi jednotlivými zamestnankyňami sa nezakladajú na pravde a žalovaná ich ani ničím nedoložila. Pritom netreba zabúdať na skutočnosť, že odovzdávanie tovaru medzi zamestnankyňami pri striedaní zmien inventarizačne je reálne nemožné. V prípade, že žalovaná mala akékoľvek výhrady k odovzdávaniu tovaru, resp. akýmkoľvek iným nevhodným pracovným podmienkam, mala možnosť písomne upozorniť zamestnávateľa na odstránenie nedostatkov v zmysle § 183 Zákonníka práce, čo sa nestalo. Súd tak vyhodnotil tvrdenia žalovanej o namietaní nedostatkov bez akéhokoľvek ďalšieho dokazovania, či požadovania písomných dôkazov, za pravdivé.

Žalovaná v písomnom vyjadrení k odvolaniu žiadala rozsudok prvostupňového súdu ako vecne správny potvrdiť. Uviedla, že súdu predložila dôkazy, že škodu v uplatňovanom rozsahu nezavinila a zotrvala na tvrdeniach, že viackrát upozorňovala na nedostatky, a to aj na nedostatky pri odovzdávaní a preberaní tovaru medzi zamestnankyňami pri striedaní zmien. Zamestnávateľ aj počas doby rozhodovania súdu vo veci menil čiastku vzniknutého schodku, čo taktiež svedčí o tom, že jeho účtovná evidencia nie je celkom správna a presná. Upozornila na to, že zamestnávateľ jej nevytvoril vhodné pracovné podmienky, aké sú potrebné pre výkon funkcie spojený s hmotnou zodpovednosťou, na ktoré upozorňovala. Zamestnávateľ si bol toho vedomý a skutočnosť, že odovzdávanie tovaru medzi zamestnankyňami pri striedaní zmien inventarizačne je reálne nemožné, je znakom jeho nesprávneho a nepresne vedeného účtovníctva. Pred odvolacím súdom ďalej vyslovila názor, že uzavretá dohoda o hmotnej zodpovednosti je neplatná, keďže v nej nie je určené, za aké hodnoty má zodpovedať, v akom rozsahu s ďalšími zamestnancami, aké sú ich práva a povinnosti. V tejto súvislosti poukázala na rozsudok KS Trnava sp.zn. 9Co/3/2012, ktorý vyslovil neplatnosť dohody o hmotnej zodpovednosti.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 1 O.s.p., po nariadení odvolacieho pojednávania, na ktorom zopakoval dokazovanie v zmysle ust. § 213 ods. 3 O.s.p. a zistil, že rozsudok okresného súdu je potrebné v napadnutej časti, v ktorej bol nárok žalobcu zamietnutý, podľa § 220 O.s.p. zmeniť. Výrok rozsudku, ktorým bolo konanie v časti o zaplatenie 33,34 Eur zastavené, nebol napadnutý odvolaním, preto nadobudol právoplatnosť (§ 206 O.s.p.), preto ho odvolací súd nepreskúmaval.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len skutočnosťami uvedenými v ust. § 205 ods. 2 písm. a/ až f/ O.s.p.

V preskúmvanej veci odporca v odvolaní ako odvolacie dôvody uvádza odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. a/ a odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p.

Odvolanie proti rozsudku možno v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p. odôvodniť tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p. Pokiaľ ide o odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p., jeho nedostatok spočíva predovšetkým v nesprávnom postupe súdu prvého stupňa pri hodnotení výsledkov dokazovania.

Po preskúmaní odvolací súd zistil, že odvolacie námietky žalobcu boli opodstatnené.

Podľa § 182 ods. 1 Zákonníka práce, ak zamestnanec prevzal na základe dohody o hmotnej zodpovednosti zodpovednosť za zverené hotovosti, ceniny, tovar, zásoby materiálu alebo iné hodnoty určené na obeh alebo obrat, ktoré je povinný vyúčtovať, zodpovedá za vzniknutý schodok. V dohodách sa môže so zamestnancami súčasne dohodnúť, že ak budú pracovať na pracovisku s viacerými zamestnancami, ktorí uzatvorili dohodu o hmotnej zodpovednosti, zodpovedajú s nimi za schodok spoločne (spoločná hmotná zodpovednosť).

Podľa § 182 ods. 2 Zákonníka práce dohoda o hmotnej zodpovednosti sa musí uzatvoriť písomne, inak je neplatná.

Podľa § 182 ods. 3 Zákonníka práce zamestnanec sa zbaví zodpovednosti celkom alebo sčasti, ak preukáže, že schodok vznikol celkom alebo sčasti bez jeho zavinenia.

V zmysle citovaného zákonného ustanovenia, ak zamestnanec na základe dohody o hmotnej zodpovednosti prevzal zodpovednosť za zverené hotovosti, ceniny, tovar, zásoby materiálu alebo iné hodnoty, ktoré je povinný vyúčtovať, zodpovedá za vzniknutý schodok. Táto zodpovednosť sa uplatní pri splnení týchto predpokladov:

a/ existencia pracovnoprávneho vzťahu medzi zamestnancom a zamestnávateľom vo forme pracovného pomeru alebo na základ dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru;

b/ vznik škody vo forme schodku na zverených hodnotách;

c/ uzavretie dohody o hmotnej zodpovednosti na spôsobilý predmet hmotnej zodpovednosti;

d/ zavinenie zamestnanca, ktoré sa predpokladá.

Na rozdiel od všeobecnej zodpovednosti sa teda u tejto zodpovednosti zavinenie zamestnanca predpokladá (prezumuje). Zamestnanec sa jej zbaví úplne alebo čiastočne, len ak preukáže, že schodok vznikol celkom alebo sčasti bez jeho zavinenia. Z toho vyplýva, že je len na zamestnancovi, aby preukázal, že schodok nezavinil. Zamestnávateľ nemá povinnosť preukazovať, že schodok zavinil zamestnanec; jeho povinnosťou je len preukázať existenciu platnej dohody o hmotnej zodpovednosti a vznik schodku.

V preskúmvanej veci súd prvého stupňa žalobu zamietol, keď dospel k záveru, že žalovaná ako zamestnankyňa sa celkom zbavila zodpovednosti za vzniknutý schodok, nakoľko jej žalobca neposkytol pracovné podmienky, aby svoju zodpovednosť mohla realizovať.

Tento záver prvostupňového súdu odvolací súd nepovažoval za správny a mal za to, že súd prvého stupňa pre takýto skutkový záver nemal dostatočné podklady. Z vykonaného dokazovania totiž nevyplývalo, že by žalovaná preukázala, a to či už úplne alebo sčasti, že vzniknutý schodok, ktorý bol preukázaný inventarizáciou, vznikol bez jej zavinenia. Nepreukázala (a ani nenamietala), že by žalobca prevádzku riadne nezabezpečil alebo že by došlo ku krádeži zverených hodnôt, či už tretími osobami, alebo inými zamestnancami. Potvrdila, že zamestnávateľ vždy vykonával inventúru, a to či už pri jej nástupe do zamestnania, alebo aj pri nástupe iných osôb, napríklad brigádnikov, ako aj po ukončení ich práce. Namietala len tú skutočnosť, že pri nástupe jednotlivých zamestnancov na pracovné zmeny, sa tovar, ktorý sa nachádzal na pracovisku, fyzicky, resp. inventarizačne, medzi jednotlivými zamestnancami neodovzdával a odovzdaná bola len hotovosť, diaľničné známky a karty na dobíjanie telefónov. V tejto tvrdennej skutočnosti však odvolací súd, na rozdiel od súdu prvého stupňa, nevidel také okolnosti, pre ktoré by sa žalovaná mohla zbaviť zodpovednosti za vzniknutý schodok. Bol toho názoru, že k reálnemu, prostredníctvom inventúry vykonanému odovzdaniu tovaru a ďalších hodnôt medzi jednotlivými zamestnankyňami pri striedaní jednotlivých zmien na takej prevádzke, ako bola prevádzka žalobcu, reálne nemohlo dôjsť. Preto sa odvolací súd nestotožnil ani s názorom žalovanej, že dohoda o hmotnej zodpovednosti je neplatná z dôvodu jej neurčitosti, keď bol toho názoru, že v danom prípade sa nešlo v dohode o hmotnej zodpovednosti vymedziť, za ktoré konkrétne tovary zodpovedá práve žalovaná. Nestotožnil sa ani s názorom žalovanej, že žalobca mal s ňou v takomto prípade uzatvoriť dohodu o spoločnej hmotnej zodpovednosti, nakoľko zákon v ust. § 182 ods. 1 veta druhá zamestnávateľovi iba umožňuje, ale neprikazuje uzatvoriť so zamestnancami dohodu o spoločnej hmotnej zodpovednosti. Treba pritom poukázať na to, že systém práce na prevádzke žalobcu bol daný pracovným poriadkom žalobcu, s ktorým bola žalovaná riadne oboznámená pri nástupe do zamestnania, pričom žalovaná nepreukázala, že by mala voči nemu výhrady. Napokon treba poukázať tiež na ust. § 183 ods. 1 Zákonníka práce, podľa ktorého žalovaná, pokiaľ mala výhrady k systému práce zamestnávateľa, mohla písomne upozorniť na nedostatky v pracovných podmienkach, ktoré jej bránili v riadnom hospodárení so zverenými hodnotami a v prípade neodstránenia týchto nedostatkov mohla od uzavretej dohody o hmotnej zodpovednosti odstúpiť. Aj keď žalovaná v konaní tvrdila, že na nedostatky zamestnávateľa upozorňovala, túto skutočnosť v konaní nepreukázala.

Na základe uvedeného záver súdu prvého stupňa, že žalovaná nezodpovedá za schodok na zverených hodnotách, ktoré bola povinná vyúčtovať, pretože sa úplne zbavila svojej zodpovednosti, považoval odvolací súd za nesprávny. Preto rozsudok prvostupňového súdu v napadnutej časti podľa § 220 O.s.p. zmenil tak, že žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi uplatnenú sumu vo výške 169,44 Eur. Žalovanú zaviazal zaplatiť aj trovy prvostupňového konania, spočívajúce v zaplatenom súdnom poplatku z podanej žaloby v sume 16,50 Eur.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1, 2 O.s.p. tak, že žalobcovi, ktorý bol v odvolacom konaní plne úspešný a ktorý si inú náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil, priznal trovy konania vyplývajúce mu zo spisu, a to za súdny poplatok zaplatený za odvolanie v sume 16,50 Eur.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.